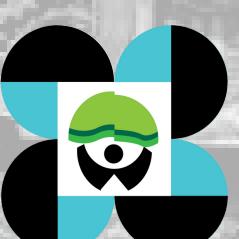

PSAU SIBUL TBI: MODULE ON AGRIBUSINESS DEVELOPMENT: AN INTRODUCTION TO ENTREPRENEURIAL MINDSET

Philippine Copyright 2022 by Pampanga State Agricultural University

PSAU Intellectual Property & Technology Business Management Office

Sibul Technology Business Incubator

Written by Walter L. Pacunana

All rights reserved.

INCUBATION I: IDEATION AND ESTABLISHMENT PHASE

MODULE ON AGRIBUSINESS DEVELOPMENT: AN INTRODUCTION TO ENTREPRENEURIAL MINDSET

I. Objectives

Naglalayon na:

- 1) Upang maging pamilyar sa mga negosyante ang mga batayan ng agribusiness, agripreneurship, at entrepreneurship
- 2) Upang hikayatin ang mga mag-aaral sa proseso ng pag-unlad ng agribusiness at pag-iisip ng entrepreneurial
- 3) Upang mangalap ng mga ideya na maaaring magbigay-daan sa mga negosyante na kilalanin at sulitin ang mga pagkakataon, pagtagumpayan at matuto mula sa mga pag-urong, at magtagumpay sa iba't ibang mga setting
- 4) Upang manghikayat sa mga negosyante kung paano magtata tag at mag-upgrade ng kanilang sariling negosyo

II. Sa pagtatapos ng modyul na ito, dapat ay kaya mo nang:

- 1) Ipaliwanag kung bakit mahalaga ang pag-unawa sa mga batayan ng agribusiness, agripreneurship, at entrepreneurship
- 2) Magtipon ng mga ideya tungkol sa proseso ng pag-unlad ng agribusiness at agripreneurship
- 3) Talakayin ang mga katangiang dapat taglayin ng isang entrepreneur upang magkaroon ng matagumpay na negosyo
- 4) Tukuyin ang mga pagkakataon at matutong magtata tag at mag-upgrade ng negosyo ng isang tao

II. Content

ANO ANG AGRIBUSINESS?

- Ito ay isang industriya na tumutukoy sa paggawa ng mga operasyon ng isang sakahan, paggawa at pamamahagi ng mga kagamitan at suplay mula sakahan, at ang pagproseso, pag-iimbak at pamamahagi ng mga kalakal ng sakahan.
- Ito ay isang produksyon ng pananim, produksyon ng hayop (kabilang ang mga livestock at poultry), forestry at pagtotroso, pangisdaan (kabilang ang aquaculture) at mga serbisyo at pagmamanupaktura ng suporta sa Agrikultura.

STAGES

Production - Ito ay tumutukoy sa pagkilala ng mga bagay o serbisyo upang matugunan ang pangangailangan ng mga tao.

Mga halimbawa: cultivating soil; planting; raising, and harvesting crops, rearing, feeding, and managing animals

Processing - Ito ay tumutukoy sa isa o higit pa sa mga operasyon na nagbabago, nagpa-package, nag-uuri, o nagga-grado ng mga livestock na produkto at mga produktong pang-agrikultura na ginagamit para sa pagkonsumo ng isang produkto.

Mga halimbawa: cooking, canning, smoking, drying

Storage – Ito ay tumutukoy sa paghawak at pag-iingat ng mga kalakal mula sa oras na ito ay ginawa hanggang sa kailanganin ito para sa pagkonsumo.

Mga halimbawa: bags can be stored either in the open air or in warehouse; bulk grain is stored in bins or silos of various capacities

Distribution – Ito ay ang proseso ng paggawa ng produkto o serbisyo na magagamit para sa pagkonsumo ng customer o may negosyo gamit ang direktang o di-direktang paraan..

Mga halimbawa: wholesalers, retailers, distributors, direct selling, selling through intermediaries, dual distribution, and reverse logistics channels

MGA HAMON AT OPORTUNIDAD SA AGRIBUSINESS

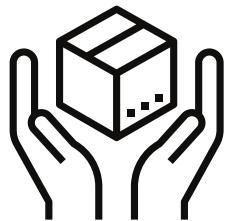

Climate Change – Sinisira nito ang pagkakaroon ng access sa pagkain at kalidad ng pagkain sa pamamagitan ng pagkakaiba-iba ng panahon.

Mga halimbawa: extreme weather, tropical storms, floods, changes in precipitation patterns, increased weeds, blights, and harmful insects in agricultural crops, reduced sugar content, bad coloration

Productivity and Technology – Ang sektor ng agrikultura ng Pilipinas ay may mababang produktibidad at mataas na gastos sa produksyon dahil matagal na itong nahuhuli sa paggamit ng teknolohiya.

Mga halimbawa: traditional approach, technical state of farms, land limitations, high prices, lack of education and qualification, telecommunications infrastructure issue

MGA OPURTUNIDAD

Agripreneur - Ang unang haligi ng Department of Agriculture in New Thinking in Agriculture ay ang modernisasyon ng sektor ng agrikultura at pangisdaan na kinabibilangan ng paggamit ng makabagong teknolohiya upang mapataas ang kahusayan at ani ng mga magsasaka, at ang pagbibigay kapangyarihan sa mga magsasaka bilang mga negsyante sa agrikultura (agripreneurs). Ang agripreneurship ay dapat ding maging bahagi ng paradigm para gawing moderno ang agrikultura ng Pilipinas dahil ang pagsasaka at pangingisa ay dapat ituring bilang negosyo o industriya.

Mga halimbawa: vegetables fish farming, fruits grading, green house seed processing, herbal plantation food processing, agro-forestry cold storage, floriculture value addition, organic farming, logistic poultry herbal produce cleaning, livestock feed production & agri-consultancy

MGA DEPARTAMENTO NG GOBYERNO NA NAGBIBIGAY TULONG

Agri-Negosyo (ANYO) Para sa OFWs Program - Ito ay nag-aalok ng mas pinalakas at mas mahusay na paghahatid ng mga programa at serbisyon may kinalaman sa agribusiness mula sa mga kinaukulang ahensya upang matugunan ang agarang pangangailangan na magbigay ng kabuhayan para sa mga repatriated OFWs.

Mga halimbawa: BALIKABAYANIHAN Reintegration of OFWs, Trainings / Extension Programs, Market Linkage / Assistance

The Department of Trade and Industry (DTI) - Ito ay ahensya ng gobyerno na ang pangunahing layunin ay protektahan ang kapakanan ng mga mamimili. Nakatuon ito sa pagprotekta sa mga karapatan at interes ng mga mamimili at sa pagbuo ng mga patakaran at programa na naglalayong mapanatili ang paglago at pag-unlad ng ekonomiya ng Pilipinas.

Mga halimbawa: Bumubuo ang departamento ng mga programa na nagbibigay ng kritikal na suporta sa mga negosyante tulad ng Shared Service Facilities (SSFs) at Negosyo Centers. Ang mga SSF ay nag-aalok ng makinarya, kagamitan, at kasangkapan para sa nais magka-negosyo, habang ang Negosyo Centers ay nagbibigay ay tumutulong sa mga negosyante sa pamamagitan ng iba't ibang MSME development programs.

Technology Business Incubation (TBI) - Isa ito sa mga istratehiya na itinatag ng Department of Science and Technology (DOST) para isulong ang innovation at technopreneurship para sa socio-economic development ng bansa. Kasama sa TBI ang isang ecosystem kung saan ang pagbabago ay itinataguyod at sinusuportahan tungo sa komersyalisasyon.

Mga halimbawa: Registration, licenses, QM, technology transfer, accounting, strategy, marketing, export/import

Landbank - Ito ay pinangalanang "Best Agribusiness Bank" sa Pilipinas ng Global Banking & Finance Review magazine na nakabase sa London para sa mga programang financing nito na nag-aambag sa pagpapabuti ng produktibidad ng agrikultura, pagtiyak ng seguridad sa pagkain, at pagtaguyod ng agri-entrepreneurship, gayundin para sa mga inisyatiba nito na naglalayong tumulong sa paggamitan ng pananalapi.

Example: Agribusiness Loan

AGRIENTREPRENEURSHIP - Ito ay tumutukoy sa entrepreneurship sa agrikultura.

Entrepreneurship - Ito ay tumutukoy sa kakayahan ng indibidwal na mabatid ang mga kalakal at serbisyo na kailangan ng tao na maihatid ang mga ito sa tamang panahon, tamang lugar, at tamang madla at maibinta sa tamang halaga. Ito ay isang konsepto na sumasaklaw sa pag-iisip ng isang ideya at paggamit nito upang makabuo ng isang imbensyon o bagong produkto na maaring makatulong sa isang negosyo.

Ang isang **entrepreneur** ay isang indibidwal na nagsasaayos, nangangasiwa at nakikipagsapalaran sa isang negosyo.

MGA BAGONG USO SA AGRIBUSINESS

- **Modern Technology Use** - Bataan model farms demonstrate future of Philippine agriculture.
- **Agriculture** - Agri chief envisions “smart farms” run by millennials, X-Gens.
- **Aqua Negosyo** - Aquafeed project develops cost effective feeds for milkfish & tilapia.

Bakit Nagiging Entrepreneur ang mga Tao?

- **Ang pagiging iyong sariling Boss** - Self-management ang motibasyon na nagtutulak sa maraming negosyante.
- **Tagumpay sa Pinansyal** - Ang mga negosyante ay tagalikha ng kayamanan
- **Seguridad sa Trabajo** - Sa nakalipas na sampung taon, ang malalaking kumpanya ay nag-alis ng mas maraming trabaho kaysa sa kanilang nilikha.
- **Quality of Life** - Ang pagsisimula ng isang negosyo ay nagbibigay sa tagapagtatag ng ilang pagpipilian kung kailan, saan, at kung paano magtrabaho.

ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS

- **Vision/Plan** – may plano sa hinaharap
- **Hard working** - masipag
- **Creative** - malikhain
- **Self-Confidence** – may kumpyansa sa sarili
- **Tolerance for Failure** - matatag ang loob
- **Patient** - pasensyoso
- **Results-oriented** – nakatuon sa resulta
- **Innovative** - makabago

MAARING MAGSIMULA ANG AGRIBUSINESS BILANG

- Backyard business (sa bahay)
- Farm
- Farm tourism facility

SUPPORTA NG GOBYERNO PARA SA MGA BAGONG VENTURE

- **Business Incubators** - It is a key way government supports new ventures
- **Economic Zones** - It encourage entrepreneurship in specific geographic areas
- **Government Legislation** - Barangay Micro Business Enterprise (BMBe)
  - Capacity building to micro enterprises (KMME, SMERA, Coaching, Negosyo Center)

FINDING FINANCING

- **Debt Financing**
  1. Credit card
  2. Family and Friends
  3. Bank Loans
- **Equity Financing**
  4. Paid up capital
  5. Investors

PAANO MAGSIMULA NG NEGOSYO?

1. Magsimula sa isang ideya sa negosyo
2. Kumonsulta sa isang DTI Negosyo Center Business Counsellor
3. Dumalo sa capacity building at skills seminars
4. Ihanda ang iyong plano sa negosyo
5. Ipatupad ang iyong plano
6. Subaybayan at suriin ang pag-unlad
7. Huwag kalimutang irehistro ang iyong negosyo sa DTI at BIR, kunin ang mga kinakailangang permit at irehistro ang iyong negosyo at mga employado sa SSS, Pag-Ibig at PhilHealth

III. ACTIVITY

Question #1: Ano sa tingin mo ang mga salik na nagtutulak sa mga Pilipino na maging Entrepreneurial?

Question #2: Pangalanan ang tatlong trend ng entrepreneurial na iyong naobserbahan. Sa iyong palagay, bakit nakikipagsapalaran ang mga negosyante sa mga negosyong ito?

Question #3: Ano sa tingin mo ang mga hamon na kinakaharap ng isang Pilipinong negosyante?

Question #4: Sa kabilang pagiging entrepreneurial ng mga Pilipino, bakit sa tingin mo maraming Pilipino pa rin ang nananatiling mahirap at napakataas pa rin porsyento ng pagkakaiba ng mayaman at mahihirap?

Pumili ng limang (5) kakayahan na pinaniniwalaan mong kailangan ng isang tao para magpatakbo ng negosyo. Pagkatapos, para sa bawat isa sa limang kakayahan ay maikling ilarawan kung bakit kailangan ng isang negsyante ang kakayahang iyon upang magpatakbo ng isang negosyo.

ABILIDAD	BAKIT KAILANGAN NG ENTREPRENEUR ANG CANITONG ABILIDAD?
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

REFERENCES:

- Allen, T. (2011). *Rice Farmer Meets Rice Farmers* [photograph]. blogspot.com. https://th.bing.com/th/id/OIP.gXZMD3unjaNK_gACLOmzgQHaE8?pid=ImgDet&rs=1
- Baguio City Public Market, main local market, Philippines stock photo* (2017). [photograph]. iStock.com. <https://media.istockphoto.com/photos/baguio-city-public-market-main-local-market-philippines-picture-id903617016>
- Batangan, K. (2007). *Rice Planting* [photograph]. Flickr.com. <https://www.flickr.com/photos/kevdiggs/363997547/>
- BusinessWorld (2020). *LANDBANK nears target for loans to agriculture sector* [photograph]. Filipinolive.com. <https://filipinolive.com/wp-content/uploads/2020/12/LANDBANK-LOGO-VERTICAL-FULL-COLOR-with-Tagline-8RuRpy-696x463.png>
- DTI Philippines (N.D.). *Agri-Negosyo Para Sa OFWs* [photograph]. innovate.dti.gov.ph. <https://th.bing.com/th/id/R.bc0d9830984a4947444662ec32863112?rik=55bpo0If6IDftQ&riu>
- Freepik Company S.L. (2010-2023). *Flat banner from idea to business entrepreneurship* [photograph]. freepik.com. <https://th.bing.com/th/id/OIP.JY8YFcD0x5lqEv9FWlahxQHaEK?pid=ImgDet&rs=1>
- Garg, K. (2018). *Renting of Warehouse for Agriculture Produce* [photograph]. blogspot.com. https://4.bp.blogspot.com/-5PzCkmCW-s8/WzCbgDqbXtI/AAAAAAAABVO/Bf4GNiCfUAwIEc_Qc_M9S6NN4GK3G_OWgCEwYBhgL/s1600/slider-02.jpg
- Health Fitness Revolution (2016). *10 Tips to Stay Motivated* [photograph]. healthfitnessrevolution.com. <https://i0.wp.com/www.healthfitnessrevolution.com/wp-content/uploads/2016/06/ThinkstockPhotos-473999116.jpg?resize=696%2C464&ssl=1>
- Khabar, N. (2023). *Agriculture Department Recruitment 2022 – Apply Online* [photograph]. Nokarikhabar.com. <https://1.bp.blogspot.com/-qVDz3f3M9BU/YB9d4eHduTI/AAAAAAAACL4/VusjXfUFkDY0z1p3Y5DFUJhdCK7Cqz1vA/CLcBGAsYHQ/w320-h185/Swatantra-compressed.jpg>
- LogoDix (2018-2023). *DOST Logo* [photograph]. Logodix.com. <https://logodix.com/logo/1674179.png>

Mwea Rice Growers Co-operative Society Ltd. (2022). *Rice Processing Pictorials* [photograph]. mrgm.co.ke.
<https://th.bing.com/th/id/R.ca8ca7e547247d99da88c78600372738?rik=zQrkwlYo0iXS5g&riu=http%3a%2f%2fmrgm.co.ke%2fwp-content%2fuploads%2f2017%2f05%2f05-Rice-Milling-Processing-Using-Our-Modern-Milling-Complex.jpg&ehk=YOF%2bEEWxWaclywPfT2j7ORDUXALtPOjFZEtfudAl7WQ%3d&rl=&pid=ImgRaw&r=0>

Natividad, N. (April 10, 2015). *The rise of small: How now is the time for small businesses* [photograph]. Rappler.com.

https://assets.rappler.com/612F469A6EA84F6BAE882D2B94A4B421/img/D1C2E1A9F2934E678B171A0DF7368AF0/carousel-the-rise-of-small_D1C2E1A9F2934E678B171A0DF7368AF0.jpg

OpenText Business Network Cloud Team (2020). *Announcing OpenText Business Network* [photograph]. Blogs.opentext.com.

https://blogs.opentext.com/wp-content/uploads/2020/04/shutterstock_1039237918-1000x667-1-780x470.jpg

Panama to Host Conference on Controlled-Environment Agriculture (2019). [photograph]. iica.int.

https://news.theseam.com/wp-content/uploads/2019/05/shutterstock_753601987-1200x800.jpg

Pulse-Agripreneur (N.D) [photograph] blogspot.com

<https://th.bing.com/th/id/OIP.FwVzS50V1X7vomLkJvb13AAAAA?pid=ImgDet&rs=1>

Science in the future of Agriculture: Can Innovation Double Food Production – and Improve Sustainability? (May 11-2018). [photograph]. events.euractiv.com.

https://www.outstandingdrone.com/wp-content/uploads/2018/05/shutterstock_694175725.jpg

Smith, P. (2017). *SureFly Octocopter and HorseFly Drone Anounced by Workhouse Group* [photograph]. dronebelow.com.

<https://dronebelow.com/wp-content/uploads/2017/11/SureFly-Countryside-e1510011655731.jpg>

Snow, J. (2017). *DTI Launches social media Based Consumer Protection and Awareness Campaign* [photograph]. Goodnewspilipinas.com.

<https://www.goodnewspilipinas.com/wp-content/uploads/2017/12/DTI-department-of-trade-and-Industry.jpg>

TechTalks.ph. (2011-2015). *DOST Funded TBIs* [photograph]. Techtalks.ph.
<https://www.techtalks.ph/wp-content/uploads/2017/11/dosttbi.jpg>

WWF-Australia (2018). *Impacts of Global Warming* [photograph]. wwf.org.au.
<https://www.wwf.org.au/Images/UserUploadedImages/416/img-dried-up-farmer-watering-hole-victoria-1000x600.jpg>

Youngson, N. (CC BY-SA 3.0). *Training* [photograph]. Picpedia.org.
<https://scalar.usc.edu/works/c2c-digital-magazine-fall-2019--winter-2020/media/training.jpg>